

Praha, 8. července 2026

Stanovisko Uměleckohistorické společnosti ke zrušení výběrového řízení na pozici generálního ředitele či ředitelky Národní galerie Praha

Členky a členové výboru Uměleckohistorické společnosti i široká odborná veřejnost pozorně sledovali průběh výběrového řízení na funkci generálního ředitele či ředitelky Národní galerie Praha a následné rozhodnutí ministra kultury toto řízení zrušit. Způsob, jakým Ministerstvo kultury ČR postupovalo při odvolání Alicje Knast, organizace výběrového řízení i zveřejnění jeho výsledků byly podle našeho názoru netransparentní, chaotické a nedostatečně odůvodněné. Celý proces tak výrazně oslabil důvěru odborné veřejnosti, že ministerstvo je schopno adekvátně vykonávat roli zřizovatele nejvýznamnější muzejní instituce v oblasti výtvarného umění v České republice.

Výběrové řízení proběhlo netransparentně. Ministerstvo nezveřejnilo složení výběrové komise ani neinformovalo o jeho průběhu. Odborná veřejnost se nedozvěděla, kdo se o funkci uchází, kteří kandidáti postoupili do druhého kola ani koho výběrová komise doporučila ministrovi k jmenování. Tisková konference, na niž měl ministr kultury oznámit jméno nového generálního ředitele či ředitelky, byla svolána na 29. června 2026, ale následně bez vysvětlení několik hodin před jejím konáním zrušena. Teprve 2. července ministr oznámil, že výběrové řízení bylo zrušeno, a až o den později zveřejnil úřad jména kandidátů, kteří postoupili do druhého kola, i těch, jež komise doporučila k jmenování. Už před zasedáním výběrové komise se v médiích objevily spekulace o možném politickém rozměru výběrového řízení. Ministerstvo je mohlo vyvrátit tím, že se bude striktně držet doporučení komise. Řešení, které zvolilo, však ponechalo tyto otázky viset ve vzduchu.

Ze zveřejněných koncepcí kandidátů je patrné, že Ministerstvo přitom mělo možnost vybírat mezi osobnostmi s rozdílnými, avšak promyšlenými představami o dalším směřování Národní galerie Praha. Nabízené přístupy se lišily důrazem na stabilizaci instituce, její další rozvoj či hlubší restrukturalizaci, všechny však představovaly legitimní strategie dalšího fungování galerie. Pokud se však ministr kultury přesto rozhodl celé výběrové řízení zrušit, považujeme to za krok, jenž instituci namísto potřebné konsolidace vystavuje další nejistotě.

Ministerstvo své rozhodnutí odůvodnilo tím, že žádný z předložených projektů nenabídl v dostatečné míře vizi, kterou Národní galerie Praha podle jeho názoru potřebuje. Současně deklarovalo ambici vybudovat z Národní galerie Praha organizaci, jež bude patřit mezi nejrespektovanější evropská muzea umění, bude pořádat nejvýznamnější mezinárodní výstavy a stane se sebevědomým partnerem předních světových institucí. Takto formulované cíle považujeme za legitimní. Jejich naplnění však nelze očekávat pouze od budoucího generálního ředitele či ředitelky. V rozhodující míře závisí na dlouhodobé podpoře zřizovatele, stabilním financování, kvalitním investičním zázemí a jasně formulované strategii rozvoje instituce.

Uměleckohistorická společnost

Ústav dějin umění AV ČR, v. v. i.

Husova 4, 110 00 Praha I, Tel.: (+420) 222 222 144, Fax: (+420) 222 221 654, E-mail: uhs@dejinyumeni.cz, www.dejinyumeni.cz
IČO: 00418005, Číslo účtu: 194 699 4389/0800, Česká spořitelna, Rytířská 29, 110 00 Praha I

Pokud ministerstvo skutečně zamýšlí vypsát nové výběrové řízení, je nezbytné, aby před jeho vyhlášením nejprve splnilo tyto základní předpoklady:

- 1) Zaprvé by mělo jasně formulovat své strategické priority a očekávání vůči budoucímu vedení Národní galerie Praha tak, aby kandidáti mohli své koncepce připravovat s vědomím, jaké otázky mají řešit.
- 2) Zadruhé by mělo transparentně definovat vlastní závazky vůči instituci. Dlouhodobé podfinancování galerie, technický stav jejích budov, odkládané investice i další strukturální problémy nevyřeší pouze změna ve vedení organizace. Úspěch jakékoli koncepce bude záviset také na konkrétní podpoře ze strany ministerstva jako zřizovatele.
- 3) Zatřetí musí nastavit podmínky výběrového řízení tak, aby byl jeho průběh pro odbornou i širokou veřejnost od začátku transparentní a srozumitelný, počínaje podmínkami konkurzu a konče složením výběrové komise a harmonogramem výběru.

Teprve za těchto podmínek může nové výběrové řízení proběhnout tak, aby jeho průběh a výsledek nebyly zpochybnitelné a aby vyústilo ve jmenování osobnosti, která bude schopna Národní galerii Praha dlouhodobě rozvíjet.

Bez ohledu na další postup ministerstva je dnes zřejmé, že březnové odvolání generální ředitelky a nynější zrušení výběrového řízení prodloužily období institucionální nejistoty v době, kdy Národní galerie Praha potřebuje především stabilitu, důvěryhodné vedení a jasně definovanou podporu svého zřizovatele. Za tento stav nese odpovědnost Ministerstvo kultury ČR. Právě ministerstvo je tak nyní aktérem, který má na další vývoj instituce zásadnější vliv než volba budoucího ředitele galerie.

Za výbor UHS
Marek Pokorný
předseda